

som i dag i de fleste tilfælde træffer afgørelse om sagerne tekniske aspekter.

Lovforslaget er udformet i overensstemmelse med betænkningens forslag for så vidt angår erstatningssager efter vandløbsloven og vandforsyningsloven samt sager om ekspropriationserstatning og lignende efter anden lovgivning. Erstatningssager efter fiskeriloven og lov om private vejrettigheder samt hegnessager foreslås derimod ikke henlagt til taksationsmyndighederne, men til de almindelige domstole, jf. om baggrunden herfor pkt. 3.2 og 3.3 nedenfor. Endelig foreslås sager om bidrags- og udgiftsfordelingsspørgsmål efter vandløbsloven og vandforsyningsloven mv. henlagt til taksationsmyndighederne i stedet for de kommunale myndigheder, jf. om baggrunden herfor pkt. 3.1 nedenfor.

2. Gældende ret

2.1. Landvæsensretternes sammensætning mv.

Landvæsensretternes sammensætning, udnævnelse og procedureregler er fastlagt i lov om landvæsensretter fra 1949, jf. lovbekendtgørelse nr. 133 af 6. marts 1970, som ændret ved § 5 i lov nr. 402 af 26. juni 1998 og § 5 i lov nr. 365 af 2. juni 1999. En sammenskrivning af den gældende lov er optaget som bilag 1 til lovforslaget.

Landvæsensretterne er: landvæsensnævnene, landvæsenskommissionerne og overlandvæsenskommissionerne.

Landvæsensnævnets område er retskredsen. For hvert område udnævner amtsrådet en formand, og kommunalbestyrelsen udnævner to nævnsmedlemmer for hver kommune.

Landvæsenskommissionens område er amtsråds-kredsen eller en del af denne. For hvert af de i alt 32 områder udnævner Domstolsstyrelsen en formand efter indstilling fra amtsrådet. Landvæsenskommissær udnævnes af Domstolsstyrelsen for hvert område i et nærmere fastsat antal.

Formanden skal udnævnes blandt områdets byretsdommere, mens der ikke stilles særlige faglige eller uddannelsesmæssige krav til de øvrige medlemmer.

En landvæsenskommission nedsættes til den enkelte sag, idet formanden udtager to landvæsenskommissærer til at deltage i sagens behandling.

Landet er opdelt i seks *overlandvæsenskommissionsområder*. For hvert område udnævnes en formand, der skal opfylde betingelserne for at kunne udnævnes til landsdommer.

En overlandvæsenskommission består af formanden og fire andre medlemmer, der udmeldes af Dom-

stolsstyrelsen til at deltage i behandlingen af den enkelte sag. En eller to af de øvrige medlemmer skal være særlig kyndige med hensyn til de hovedspørgsmål, sagen drejer sig om.

2.2. Landvæsensretternes kompetence

Efter landvæsensretslovens § 1, stk. 1, behandler landvæsensretterne alle sager, som efter gældende lovgivning eller ifølge gammel praksis eller sædvane er henlagt til landvæsensretterne.

Af betænkningen side 25 fremgår, at landvæsensretterne ikke i perioden 1985-87 har behandlet sager, hvor kompetencen har støttet sig på gammel praksis eller sædvane. Justitsministeriet har endvidere ved henvendelse til de enkelte landvæsenskommissioner og overlandvæsenskommissioner fået oplyst, at landvæsensretterne i perioden 1997-99 kun har behandlet en enkelt sag, hvor kompetencen har støttet sig på gammel praksis eller sædvane.

Landvæsensretternes kompetence beror således som altovervejende hovedregel på bestemmelser herom i anden lovgivning.

Landvæsensnævnene har ikke længere nogen opgaver.

Landvæsenskommissionerne behandler som i. instans følgende sager:

- Efter *vandløbsloven*: Sager om fordeling af udgifter og bidrag (uenighed mellem vandløbsmyndigheder, vedligeholdelse af private vandløb, bidrag til offentlige pumpelag, bidrag ved arealoverførsel fra en afgiftspligtig ejendom samt ved bebyggelse mv., tilførsel af spildevand eller vandindvinding), sager om fortrinsberettiget pant i den afgiftspligtige ejendom for anlægsbidrag og sager om ekspropriationserstatning og erstatning efter lovens bestemmelser i øvrigt (erstatning for myndighedernes færden langs vandløb, myndighedernes undersøgelser, for skader ved regulering af vandløb, sænkning af vandstanden i en sø, anlæg af nye vandløb, vedligeholdelse af vandløb, oprettelse eller ændring af pumpelag samt anlæg eller ændring af broer, overkørsler eller opstemningsanlæg). Der henvises til betænkningen side 25-29.
- Efter *vandforsyningsloven*: Sager om ekspropriationserstatning og erstatning efter lovens bestemmelser i øvrigt (erstatning for skader ved forandring af grundvandsstanden, vandføringen i vandløb eller vandstanden i en sø, for ophør med benyttelse af egen vandforsyningsboring, for gennemførelse af almen vandforsyning, for tilbagekaldelse af indvindingstilladelse samt for skader ved myndighedernes